

Město Ústí nad Orlicí

Výchovné problémy nezletilých dětí a mládeže

O jaké životní situace konkrétně jde?

Veškeré situace související s problémovým chováním a jednáním dítěte, které jsou opakované, dlouhodobé, závažné a nepříznivě ovlivňují vývoj dítěte např.

- útěky z domova,
- záškoláctví,
- zneužívání alkoholu a návykových látek,
- protiprávní jednání (přestupky a trestná činnost).

Kdo je oprávněn je řešit?

Je to:

- rodič nebo jiná osoba odpovědná za výchovu nezletilé dítěte,
- samo nezletilé dítě,
- školská zařízení, zdravotnická zařízení a jiné orgány, které při své činnosti zjistí potřebu výkonu sociálně právní ochrany k určitému dítěti,
- orgány činné v trestním a přestupkovém řízení (PČR, MP, státní zastupitelství, soudy apod.),
- každý je oprávněn upozornit orgán sociálně právní ochrany dětí (OSPOD) na porušení povinností nebo zneužití práv vyplývajících z rodičovské zodpovědnosti nebo na skutečnosti uvedené výše.

Jak situaci řešit?

Nezbytné je oznámení životní situace na OSPOD. Poté začne OSPOD v dané věci jednat. Postup je vždy individuální dle dané situace, přizpůsoben potřebám klienta a okolnostem. OSPOD má povinnost projednat s rodiči odstranění nedostatků ve výchově, projednat s dítětem nedostatky v jeho chování, sledovat, zda je na základě kontrolních oprávnění zamezováno v přístupu dětí do prostředí, které je z hlediska jejich vývoje a výchovy ohrožující, poskytnout nebo zprostředkovat rodičům na jejich žádost poradenství při uplatňování nároků dítěte podle zvláštních právních předpisů.

Zahájení řešení situace nastává po jejím oznámení na OSPOD, ke kterému může dojít osobně, písemně (možné i e-mailem) nebo telefonicky. Případně může OSPOD zahájit řešení situace nezletilého dítěte i z vlastního podnětu, pokud zjistí, že dochází k výše uvedeným situacím.

Na kterou instituci se obrátit?

OSPOD je místně příslušné dle trvalého pobytu nezletilého dítěte, kterého se situace týká. Pro nezletilé děti mající trvalé bydliště na území ORP Ústí nad Orlicí se jedná o MěÚ Ústí nad Orlicí, Odbor sociálních služeb, Oddělení sociálně právní ochrany dětí, Dělnická 1405, Ústí nad Orlicí.

Pracovníci OSPOD jsou rozděleni na kurátory pro mládež (řeší výchovné problémy dětí a mladistvých) a sociální pracovníky řešící situace v rodinách, které mají negativní dopad na děti (opatrovnice) a na pracovníky náhradní rodinné péče (osvojení dětí a pěstounská péče).

Obvod je rozdělen podle ulic, ke každé ulici patří jeden sociální pracovník a kurátor pro mládež. Konkrétní seznam pracovníků a kontaktů na ně včetně seznamu svěřených ulic je umístěn na internetových stránkách úřadu.

Pro podání oznámení lze využít i centrální adresu podatelna@muuo.cz.

Vzhledem k citlivosti problémů, akutnosti situace a ochraně osobních údajů rodičů a dětí však doporučujeme osobní konzultaci. Vhodné pro smlouvení osobní schůzky.

Jaké doklady je nutné mít s sebou?

Pro zahájení výkonu sociálně právní ochrany dětí není nutné předkládání dokladů, v průběhu řešení konkrétní situace bývá nutné doložit průkaz totožnosti, rodné listy dětí, rozsudky soudů atd.

Jaké jsou lhůty pro vyřízení?

Bez zbytečného odkladu a po vyhodnocení závažnosti situace dítěte. Pro správní řízení platí lhůty dle správního řádu – zákona č. 500/2004 Sb.

Podle kterých právních předpisů se postupuje?

Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

Zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních.

Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád.

Zákon č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže.

Zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních.

Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád.

Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích.

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.

Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád).

Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách.

Vyhláška č. 473/2012., o provádění některých ustanovení zákona o sociálně-právní ochraně dětí.

Jaké jsou opravné prostředky?

V případě vydání správního rozhodnutí je to odvolání ke Krajskému úřadu Pardubického kraje v Pardubicích. Poučení o opravných prostředcích obsahuje každé správní rozhodnutí.

Jaké sankce mohou být uplatněny v případě nedodržení povinností?

Rodiči nebo jiné osobě odpovědné za výchovu nezletilého dítěte může OSPOD uložit pořádkovou pokutu do výše 20 000 Kč, nesplní-li povinnost:

- a) spolupracovat s orgány SPOD,
- b) nedostaví se k osobnímu jednání na výzvu orgánu SPOD, nepředloží listiny a další doklady a neposkytne nezbytné informace, je-li jich třeba pro výkon sociálně-právní ochrany,
- c) neumožní návštěvu zaměstnance orgánu SPOD v obydlí, popř. v jiném prostředí, kde dítě žije, je-li to nezbytné pro ochranu života nebo pro ochranu jeho práv.